Instruks for innsamling av ekskrementer fra jerv

Versjon: 07.03.2007

Nasjonalt overvåkingsprogram for rovvilt (http://nidaros.nina.no)

Denne instruksen gjelder for personer tilknyttet SNO og annet registreringspersonell som skal samle inn, registrere prøver i Rovbasen og/eller sørge for at innsamlede prøver sendes NINA innen angitte tidsfrister.

SAMMENDRAG

1) Hver enkelt prøve samles i en plastpose som lukkes med lynlås.
2) Påkrevde opplysninger påføres utlevert merkelapp med strekkoder.
3) Den ekstra strekkoden limes på plastposen (selvklebende).
4) Legg prøven så i en ny pose som lukkes.
5) Knyt merkelappen til den ytre posen med hyssing.
6) Frys prøven snarest mulig.
7) Prøvene leveres til regionalt rovviltansvarlig innen den 20. mai.
8) Prøvene skal legges inn i Rovbasen innen den 1. juni.*
9) Prøvene sendes til NINA innen den 5. juni.*

* - gjelder regionalt rovviltansvarlige SNO.

Ekskrementinnsamling hos jerv

For å styrke data- og kunnskapsgrunnlaget for bestandsovervåking av jerv samles det årlig inn ekskrementprøver fra utvalgte områder. Dette gjøres gjennom det nasjonale overvåkingsprogrammet for rovvilt. Innsamlingen skjer parallelt med yngleregistreringen av jerv i perioden 15. februar til ut snøsesongen. Ekskrementprøvene DNA-analyseres på individnivå. Resultatene brukes til å anslå antall dyr innenfor bestemte områder uavhengig av antall ynglinger som registreres. Resultatene fra analysene rapporteres på nettsidene http://nidaros.nina.no når de foreligger.

Områder med ekskrementinnsamling

1) Område 1 omfatter rovviltregionene 1, 2, 3, 4, 5 og 6 (dvs. hele Sør-Norge og Midt-Norge sør for fylkesgrensen mellom Nordland og Nord-Trøndelag)
2) Område 2 omfatter deler av rovviltregion 7 (dvs. Saltfjellet-området: avgrenset av Ranfjorden i sør og Tysfjorden i nord)
3) Område 3 omfatter deler av rovviltregion 8 (dvs. Nord-Troms innenfor hele Lyngenhalvøya, kommunene Storfjord, Kåfjord, Nordreisa og Kvænangen, samt hele Finnmark fylke)

Innsamlingsperiode

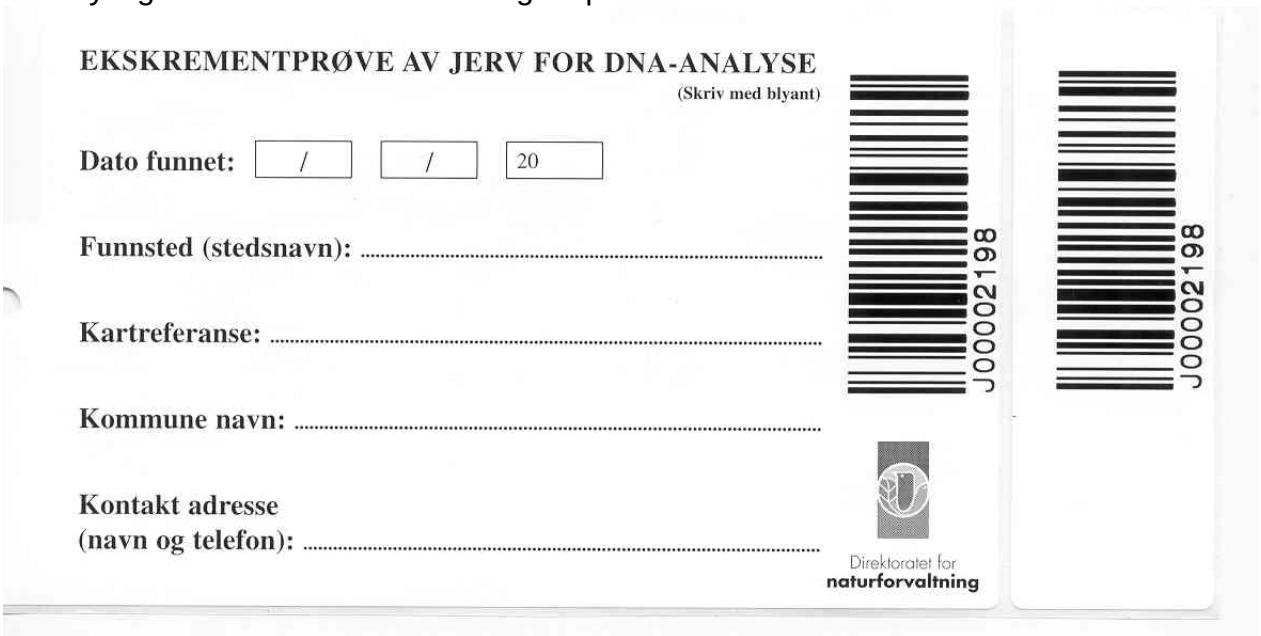
15. februar til ca 15. mai

Håndtering av prøver i felt
Innenfor den angitte innsamlingsperioden skal alle ekskrementer av jerv samles inn og legges i separate lynlåsposer som merkes. Dette gjelder også prøver som åpenbart stammer fra samme individ. Unntaket er valpeskit og ekskrementer fra ynglehi. Disse skal ikke samles inn.

Ekskrementer fra jerv blir ofte funnet i tilknytning til markerte punkter i terrenget langs sporløypa til jerven. Dette kan være store steiner, markerte hauger eller trær. Det er også vanlig å finne ekskrementene langs sporet uten at det er noe spesielt på stedet. Det er derfor viktig å være oppmerksom når en følger et jervspor.

Foreløpige resultater fra tidligere år tyder på at en relativt stor andel av "jervprøvene" som blir samlet inn er skit fra rødrev. Det er derfor viktig at man ved innsamlingen er mest mulig sikker på at det er et jervekskrement man har samlet inn.

Når man finner en jervskit skal hele ekskrementet legges i en lynlåspose. For ikke å forurense prøvene skal man bruke en engangshanske, alternativt en kvist, en ubrukt plastpose eller lignende for å få avføringsprøven ned i lynlåsposen. Denne merkes så ved at den ene av to identiske strekkoder som finnes på merkelappen (vist under), løsnes fra merkelappen og klistres (selvklebende) på posen. Det er viktig at posen er tørr når dette gjøres. Etter at dette er gjort legger man posen merket med strekkoden ned i en ny lynlåspose (for å redusere sjansen for lekkasje og derigjennom forurensning av prøver). Merkelappen påføres så opplysninger om tid, sted og innsamlingsperson før den festes til den ytre lynlåsposen med hyssing. Strekkodene bidrar til å sikre koblingen mellom merkelapp og prøve dersom en merkelapp skulle løsne fra en prøvepose. Strekkodene forenkler også den videre behandlingen av prøvene og reduserer sannsynligheten for sammenblanding av prøver.

EKSKREMENTPRØVE AV JERV FOR DNA-ANALYSE
(Skriv med blyant)

Dato funnet: / / 20

Funnsted (stedsnavn): .....

Kartreferanse: .....

Kommune navn: .....

Kontakt adresse
(navn og telefon): .....

J00002198

J00002198

Direktoratet for naturforvaltning

Om værforholdene tillater det bør merkingen av prøvene gjøres fortløpende i felt. Det er viktig at nøyaktig posisjon (fra GPS eller posisjon tatt fra kart) på innsamlingsstedet blir påført prøven.

Prøvene skal fryses ved første anledning og holdes frosne. De frosne prøvene skal leveres regional koordinator innen den 20. mai. Denne fristen er det viktig å overholde da den regionale koordinatoren skal videresende prøvene til NINA innen den 5. juni, etter å ha registrert prøvene i Rovbasen.

Regionalt ansvarlig i SNO skal sørge for at alle nødvendige opplysninger følger prøven. Alle relevante opplysninger knyttet til prøven skal legges inn i Rovbasen (se egen instruks for registrering av DNA-prøver i Rovbasen). For prøver som ikke har strekkodemerking ved mottak skal regionalt ansvarlig benytte de utleverte strimlene med strekkoder for å merke prøven og få den registrert i Rovbasen før videreforsendelse.